

den dood,
de Heilige

zelf, voor

bben door
t verwach-
r wezen.
e armoede

pakt zitten
en worden
u welspre-
et Pinkster-
opgestapeld
es nog den

nigheid, in-
op zichzelf
el armelijke
koningsgraf

evende

erken en de
weg.

baar en de

ierd?

M.

port, dat, of-
toestaan der
t vroeger da-
erkelijke ver-
diening heb-
digheid wor-

waardeering
den getreden.
taten hebben

ten gerekt.
p autoriteiten

gezag.
kencommunie
andere voor-

iet.

de argument.
andere gron-
communie zijn
ou geven aan
u doen rijzen.
stervenden of

te voorlichting
nen.

ten, dat ande-
het volk niet

dat dit vrees-
wyl wij reeds

e beoordeelen.

m de kranten-
l, dat van het

doen?

zen zulk woort
en?

t er uit voort,
oor zijn leven
ligheid en wat

aarnit!

indig ver gaan

it Zijn gedach-
mt.

nke geloovigen
an Christus na

eegt.
nd.

wij nog een an-
i middelen ge-
nder predikant

wat God kan,

Wat de prediking aangaat, draagt men niet zooveel zorg als men kan, dat die aan zieke huisgenooten wordt overgebracht?

Vroeger moest men ermee volstaan met de preek over te vertellen, thans neemt men telefoon en radio te haat om hen, die aan huis gebonden zijn, in staat te stellen de prediking te volgen.

Hier houdt men het niet konsekvent vol: de Heere kan buiten elk middel om wel in de harten der Zijnen werken.

Maar men zoekt een gelegenheid om het geordende middel in het bereik te stellen van hen, die de samenkomst der gemeente niet kunnen bijwonen.

Nu gaat dit met het Avondmaal niet.

Telefoon en radio kunnen hier geen dienst doen.

Maar kan niet op andere wijze dat eveneens geordende middel tot onze zieken worden gebracht?

Daarvan heeft men zich ernstig rekenschap te geven.

Want Christus heeft Zijn belofte aan het middel willen verbinden.

En nu is het waar, dat Hij een ziel, die van het gebruik van dat middel verstoken is, niet zal laten versmachten.

Doch dan moeten wij er eerst heel zeker van zijn, dat niet wij de oorzaak zijn, dat hij van dat middel geen gebruik kan maken, maar dat Christus zelf in Zijn bestel het den kranten geloovige onthoudt.

M. a. w. wij moeten uit de Schrift zekerheid ontvangen, dat de uitreiking van brood en wijn op eenige andere wijze dan in de gewone gemeentelijke samenkomst door God verboden is.

Hoe staat het daarmee?

Eere aan Leidens Kerkeraad.

Eenige weken geleden vroegen we, aan welke kerken de eer zou toekomen de zaak van een verbeterde bijbelvertaling op de Synodale tafel van Groningen te brengen.

Aan den kerkeraad van Leiden behoort de eer zich daartoe het eerst te hebben bereid verklaard.

In het verslag van de kerkeraadsvergadering lezen wij:

Op voorstel van een der B.B. Onderlingen zal de Kerkeraad aan de Generale Synode, die dezen zomer te Groningen saamkomt, verzoeken om deputaten te benoemen met de opdracht, te onderzoeken, of thans de tijd gekomen is voor onze kerken om een verbeterde (nieuwe of herziene) bijbelvertaling ter hand te nemen en (indien Deputaten tot een resultaat in bevestigenden zin komen) een concept op te stellen van de maatregelen, welke de Synode bij de uitvoering daarvan zal hebben te nemen.

Wij weten niet of de classis Leiden nog vóór de Particuliere Synode van Zuid-Holland (Noordelijk gedeelte) vergaderd.

Dan zal vanzelf wel van die beide meerdere vergaderingen de steun worden gezocht.

Maar is dit afgesneden, zoo heeft natuurlijk de kerkeraad van Leiden het recht zich rechtstreeks tot de Generale Synode te wenden.

Vooraf waar het hier een zaak geldt, welke door de mindere vergaderingen niet kan worden afgehandeld.

Een tweeledig misverstand.

De A. M. Diermanse verzoekt ons een repliek te plaatsen op het antwoord, dat wij in ons vorig nummer aan hem adresseerden.

Ofschoon wij over het geheel niet gesteld zijn op langdurige persdiscussie, willen wij, gezien het gewicht van de zaak, opname van zijn stuk niet weigeren.

Hij schrijft dan:

Het schijnt mij gewenscht, direkt iets te zeggen na het vriendelijke antwoord op mijn stuk „Te Weinigen aan den H. Dirsch, en te Velen”.

Ik erken, dat het gedeelte „Ja zoo volkomen, alsof hij zelf in eigen persoon voor alle zijne zonden betaald, en alle gerechtigheid volbracht had”, slechts nadere beschrijving is van de belofte Gods, die vooraf beschreven wordt met deze woorden: „dat hem alle zijne zonden alleen om het lijden en sterven van Jezus Christus vergeven zijn, en de volkomene gerechtigheid van Christus hem als zijne eigene toegerekend en geschonken is”.

Dit laatste is nu niet maar een beschrijving objectief van den inhoud des geloofs, maar hiermee tevens van hetgeen hij, die tot het Avondmaal zal toetreden, in de zelfbeproeving in zijn hart daadwerkelijk moet gelooven en dus met zijn geloofsbewustzijn daadwerkelijk moet omvatten en zich toeëigenen.

Dit geloof nu, waarmee zoo iemand met bewustzijn zich de beschreven zaken toeëigent, mag nog onvolkomen en zwak zijn. Doch wordt hier niet miskend, dat ook een bloot „toevluchtnemend geloof”, dat enkel dus nog maar in het hart zegt: „Waarheen zullen wij gaan, Gij hebt de woorden des eeuwigen levens”, reeds den toegang tot het Avondmaal ontsluit?

Nu wil ik daarover een invoering. Ik wil niet een wegneming van hetgeen er staat. Dit mag m.i. niet weg. Het geloof omvat hetgeen daar genoemd wordt, inderdaad, ook als het geloofsbewustzijn zoóver nog niet gekomen is. Maar toch, bij de zelfbeproeving gaat het om dat geloofsbewustzijn. Maar nu kan er reeds wel eenig geloofsbewustzijn aanwezig zijn, ook zonder nog zoóver gekomen te zijn, als het Formulier beschrijft, zoodat er dan enkel in het geloofsbewustzijn is: een zich hechten aan den Persoon van Christus, den Zoon Gods. Indien dit er is, moet, mag iemand ten Avondmaal komen. Volgens het Formulier echter moet er, al mag het overigen nog zwak zijn, ook reeds een bewust omhelzen wezen, zelfs op dat oogenblik, van de vergeving van zijn zonden persoonlijk schuld.

Menigeen echter, hier nog niet gekomen, voelt innerlijk een trek naar het Avondmaal, om Jezus' wil, om een verborgen begeerte zijner ziel, nog moeilijk te verklaren, nog veelzins embryonisch. Maar indien nu tot het Avondmaal geëischt wordt met bewustheid, zij het met zwakheid, werkelijk, en dus met onderscheiding, te omhelzen hetgeen in het tweede stuk der zelf-

beproeving beschreven wordt, dan wordt voor zoo een de toegang gesloten, hetgeen mij niet schriftmatig dunkt.

Gesloten dus voor de kleinen, die toch Jezus niet gaarne zouden missen, ja, die wel zeggen somwijlen: „Geef mij Jezus, of ik sterf. Buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf!”

A. M. DIERMANSE.

Naar het ons voorkomt heerscht er bij Ds D. een tweeledig misverstand.

Allereerst dit, dat de woorden uit ons Avondmaalsformulier „dat hem al zijn zonden om het lijden en sterven van Jezus Christus vergeven zijn”, enz. op een toe-eigening door het geloof zien en niet alleen op den inhoud der belofte.

Hierin nu tast Ds Diermanse mis.

Bij grammatische ontleding kan hij dit niet volhouden. De aangehaalde woorden toch hangen hiervan af: „of hij deze gewisse beloften van God gelooft”.

Zij drukken alzoo den inhoud van „deze gewisse beloften van God” uit.

Mogelijk ligt hieraan een ander misverstand ten grondslag, n.l. dat Ds Diermanse er niet genoeg mee rekent, dat de beloften Gods persoonlijk zijn.

Soms worden zij aan de kerk als geheel gegeven, waartuit dan het persoonlijke voortvloeit.

Soms ook rechtstreeks aan de enkele personen zelf.

Maar altijd dragen zij een persoonlijk karakter.

Zij zijn geen algemeene uitspraken.

Als God tot Jozua spreekt: „Ik zal u niet begeven en zal u niet verlaten”, dan ligt hierin nog geen toe-eigening van de zijde van Jozua.

Maar die belofte is persoonlijk gericht.

Zoo nu ook belooft God Zijn kind, dat hem al zijn zonden om het lijden en sterven van Jezus Christus vergeven zijn, enz.

Dat gaat nog buiten de toe-eigening om.

Doch als het Formulier zegt, dat een ieder zich onderzoekt of hij deze gewisse beloften van God gelooft, ligt daarin opgesloten: aanvaardt gij nu die belofte, welke tot u persoonlijk uitgaat.

Eigent gij u die door het geloof toe.

Dat die toe-eigening zwak zal zijn, geeft het Formulier in het vervolg op meer dan één plaats te verstaan.

Daarop wezen we reeds.

Nu een ander misverstand.

Ds Diermanse heeft het hier over „een bloot toevluchtnemend geloof”.

Dat nu doet denken aan de pietistische onderscheiding van toevluchtnemend en verzekerd geloof.

Deze onderscheiding nu mogen wij niet voor onze rekening nemen.

De zekerheid is niet iets, wat aan het geloof wordt toegevoegd, maar wat aan het geloof als zoodanig eigen is.

Het „toevluchtnemend” geloof is een „verzekerd” geloof, want was de geloovige niet zeker bij Christus te vinden wat hij zoekt, hij zou tot Hem niet de toevlucht nemen.

En het „verzekerd” geloof is tevens toevluchtnemend, want een geloof, dat niet naar Jezus uitdrijft, is geen geloof.

Alles wat die onderscheiding zou kunnen doen herleven, blijve uit onze liturgische formulieren geweerd.

Reeds haalden wij een passage uit het Formulier aan, waaruit blijkt, dat het heusch alles doet om de zwakken in het geloof niet af te stooten.

Laten wij er nog deze andere aan mogen toevoegen: „aangezien wij ons leven buiten onszelf in Jezus Christus zoeken”.

Daarin wordt hetzelfde uitgedrukt als wat Ds D. legt in de vraag: Heere, tot Wien zullen wij heengaan, Gij hebt de woorden des eeuwigen levens”.

Naar aanleiding van het artikel in ons vorig nummer schreef ons een lezeres: „En als God ons die belofte geeft, dan zijn wij gehouden die nederig te aanvaarden. Ze te gelooven, omdat het God is, die het gesproken heeft. Meer dan eens is het mij gebeurd, als ik bij een blik op mijzelf geheel verslagen was, zoodat ik de genoegdoening van Christus niet durfde aanvaarden, dat juist deze woorden: geloof gij die belofte Gods? mij vrijmoedigheid gaven ze aan te grijpen, al was het soms zooals de vader van het maanzieke kind: ik geloof Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp. Zoo zijn die woorden mij vaak ten zegen en tot steun geweest en hebben ze mij, inplaats van af te schrikken, juist vrijmoedigheid gegeven. Wellicht dat het anderen gegaan is als mij”.

Werkelijk, Ds Diermanse vergist zich als hij meent, dat het Formulier niet genoeg tot de zwakken in het geloof afdaalt.

En hiermee sluiten wij thans de discussie.

HEPP.

De Geref. Studentenbeweging.

VII.

(De eigen plaatsbepaling tegenover de N. C. S. V.)

Zoals ik reeds zeide: de „spiegel van de N. C. S. V.” is aan onze Gereformeerde studenten reeds eerder voorgehouden. Indien iemand meenen mocht, dat ik de eerste ben, die mij daartoe verstout, dan vergist hij zich. Ik kom maar bescheiden nog eens achter de feiten aan. Wat ik thans doe, hebben anderen me al lang voorgedaan. En dat is prettig te weten. Het geeft mij het aangename gevoel, dat ik bevrijd zal zijn van de verdenking van iets nieuws te willen zeggen, hetgeen dan bovendien onder het hoofd „inmenging” aanstonds zou thuis hooren en dus — te verwerpen.

zou zijn, om deze rubricering in het aller-verachtelijkste hoekje.

Neen — men kan de G. S. B. wijzen op haar eigen historie, op haar eigen plaatsbepaling tegenover de N. C. S. V.

Nadat de schrijver van „In en om het Studenten-gilde” eind September 1915 geklaagd had, dat de plannen tot oprichting van een Groot-Gereformeerden Studentenbond zoo heel in stilte werden uitgebreed, althans bepeinsd, „alsof alles voorloopig nog sub rosa blijven moest”, — hij betreunde, dat de zaak zoo „entre nous” behandeld werd. — ik zeg: nadat deze schrijver ons verteld had, dat over de eerste plannen het volle licht nog niet was opgegaan, kwam 26 Jan. 1916 de heer D. J. Couvée althans dit voor het nageslacht vastleggen, dat er „zij het voor een oogenblik sprake” gekomen was „van een nieuwen Groot-Gereformeerden Studentenbond naar N. C. S. V.-model”.

De gedachte is dus geopperd.

Men heeft den spiegel der N. C. S. V. al eens voor het gelaat gehad.

Het heeft echter slechts een oogenblik geduurd.

Blijkbaar was de gedachte er, dat het den weg der N. C. S. V. niet op moest. In beginsel was daarmee beslist dat men niet een Geref. editie van de N. C. S. V. wilde geven, maar zichzelf wilde zijn „als Gereformeerden”.

Trouwens, in de S. S. R. zelf zag de heer Couvée het bewijs, dat men niet wilde zijn een „N. C. S. V. met Gereformeerden snit”. „De N. C. S. V. is grotendeels naar Engelsch model gevormd. De S. S. R. is in merg en been Hollandsch”.

Vervolgens is deze zaak breed behandeld in een referaat, dat Prof. Grosheide hield in een kring van Geref. studenten te Zeist 7 Oct. 1916. De hoogleeraar merkt op, dat „we niet gered zonden zijn met een Gereformeerde N. C. S. V. Dat is het niet en kan het niet wezen”.

Maar wat dan?

Zal men trachten de bestaande N. C. S. V. Gereformeerde te maken? vraagt Prof. Grosheide. Het zou kunnen, b.v. door „haar een anderen grondslag en althans een ten deele ander program te geven”. Maar Prof. Grosheide zou deze oplossing niet begeeren. Want het ware niet eerlijk. „Immers, zulk pogen zou uitgaan van de Gereformeerden in de N. C. S. V. die zijn lid geworden zonder voorbehoud. Door hun toetreden hebben ze verklaard, het eens te zijn met grondslag en doel. „Nu gaat”, zoo zegt Prof. Grosheide, „nu gaat het toch niet aan om zich als groep in de N. C. S. V. tegenover de andere leden te stellen”.

Tegen deze redeneering kan kwalijk iets worden ingebracht. Ze had trouwens nog andere argumenten.

Maar nu de consequenties.

Men heeft tegenover de N. C. S. V. zich gesteld, door iets anders te zoeken. Men deed dat juist, omdat een revolutionair optreden in de N. C. S. V. verwerpelijk was. Maar de revolutie verwerpen uit oorzaak van de vreeze Gods, dat is de obligatie teekenen tot reformatie. Waar de grondslag der N. C. S. V. juist de moeite had opgeleverd, wat lag daar meer voor de hand, dan juist op nummer één van het program te plaatsen: bepaling van den grondslag?

Bezwaren konden hiertegen niet zijn.

Noch officieele.

Noch officieuze.

Officieele niet. Immers, waar bij de N. C. S. V. allerlei groepen ambtshalve vertegenwoordigd waren, daar waren in de G. S. B. aanwezig 3 corpora, die elk voor zich al een Gereformeerden grondslag hadden.

En die grondslag was van elk der 3 aan elk der 3 bekend.

We kennen ze nog.

Men zoekt slechts in de statuten der 3 corpora. Van F. Q. I. (Kampen) lezen we in de statuten:

„Dit corps staat op den grondslag van Gods Woord, zooals het zijne uitdrukking vindt in de Gereformeerde Belydenisschriften”.

Van S. S. R. (Geref. Studenten aan Openbare Universiteiten) wordt gezegd, eveneens in de statuten: „De grondslag der Unie wordt gevormd door de Drie Formulieren van Eenigheid.”

Van N. D. D. D. (Vrije Universiteit) geven de statuten dit bericht:

„Dit Corps staat op den grondslag der Gereformeerde beginselen.”

We gaan nu maar niet doorredeneeren over die „Gereformeerde beginselen”, omdat dit slechts zin zou hebben als men alvast er aan toe was in den kring der G. S. B. daarover te twisten. Maar zoover is het nog niet.

Wat we thans alleen noodig hebben is dit: nu het eenmaal vaststond, dat men niet een „Gereformeerde N. C. S. V. naast de bestaande” wilde („een kopie helpt ons niet”, zegt Prof. Grosheide), nu lag een saamkomen alvast op de basis der 3 corpora in de lijn van zijn eigen afzonderingsdaad tegenover de N. C. S. V. Men kon zich wel eenig geharwarden misschien over een eventueele fusie van de zoóeven afgedrukte formules, maar — het opzettelijk niet registreeren van zijn grondslag zou eigenlijk zijn een verloochening van zijn eigen vertaling der N. C. S. V., gelijk deze betoogd en beris-